

Б. П. Яценко

Нью-Джерсі

НЬЮ-ДЖЕРСІ (англ. New Jersey) – штат у північно-східній частині атлантичного узбережжя США. Функціонально є пд. частиною Нью-Йорк. метрополітен. регіону. Межує на Пн. та Пн. Сх. по р. Гудзон з агломерацією Нью-Йорк-Сіті, на Зх. по р. Делавер – зі шт. Пенсильванія. Площа 22 591,38 км². Насел. 8 882 190 осіб (2019). Адм. центр – м. Трентон (від 1790). До європ. колонізації регіон був населений племенами делаварів. Уперше цю тер. дослідив 1524 італієць Дж. Ферразано, 1609 – англієць Г. Гудзон. Першими європ. поселенцями були голландці та шведи. 1664 тер. приєднано до англ. володінь як колонію Нова Голландія. Пізніше її пн. частина (Новий Амстердам) стала містом Нью-Йорк, пд. і зх. (Зх. Джерсі) була продана В. Пену і стала частиною земель Пенсильванії; у ниніш. межах тер. Н.-Дж. стала окремою провінцією 1702, проголосила незалежність від Великої Британії і прийняла першу конституцію 1776. Тер. штату була ареною низки стратегічно важливих битв протягом війни за незалежність (Трентон, Прінстон, Форт-Монмут та ін.). Н.-Дж. був одним із перших 13-ти штатів, що взяли участь у формуванні США (3-м ратифікував конституцію США 1787). Пн.-сх. частина штату (зх. частина Нью-Йорк. метрополітен. регіону) – осн. індустр. зона. Ще одне зосередження ділової активності – пд. частина долини р. Делавер (частина агломерації Філадельфія). Атлантичне узбережжя штату – одна з найпопулярніших в США рекреац. територій. На Пд. штату 40 % займають заліснені території. Розвинена пром-сть, зокрема фармацевт., хім., харч., полігр., а також електро- та електронне машинобудування. Сфера обслуговування: фінанс.-банків. та інформ.-технол. діяльність, транспортно-логістичні системи (порт Нью-Йорк–Нью-Джерсі – найбільший на атлантич. узбережжі США), рекреація і туризм. У с. госп-ві переважає вирощування овочів та фруктів (2-е м. у країні зі збору лохини, 3-є – клюкви і шпинату, 4-е – солодкого перцю, персиків і салату). Розвинені мор. промисли, молочне тваринництво. Діяльність наук. лаб. у штаті зосереджена на дослідж. у галузях фармацевтики і телекомунікацій. До першої тридцятки університетів світу входять 9 місц. ВНЗів, серед них – Прінстон. університет (один із першої десятки). На тер. штату – гол. офіси 24-х великих транснац. корпорацій. Розвинений потуж. рекреац. комплекс у межах одного з найбільших у світі метрополітен. регіонів. Примор. курорти «Узбережжя Джерсі» (зокрема Атлантик-Сіті) щорічно приймають 95 млн відпочивальників. У штаті є низка нац. парків, місця героїч. битв за свободу, музей мінералогії тощо. Перші українці з'явилися у штаті наприкінці 19 ст., заселяли пн.-сх. і пд.-

зх. частини, підтримували зв'язки з укр. громадами Нью-Йорка і Філадельфії. Згодом постали місц. громади з центрами у Ньюарку і Трентоні. Греко-катол. парафії належать до 2-х єпархій: закарп. Пасеїкської і Філадельфійської. У штаті знаходиться духов. центр укр. православ'я в Америці – Бавнд Брук із цвинтарем-пантеоном. Найбільші осередки укр. життя – Ньюарк, Джерсі-Сіті, Ірвінгтон, Трентон, Петерсон, Пасеїк, Картерет, Перт-Амбой, Елізабет, Нью-Брансвік та ін. Виходять тижневики «The Ukrainian Weekly» і «Свобода». У м-ку Блумфілд діяв укр. відділ протестант. семінарії, де у 1910–20-х рр. проходили навч. перші пастори. У м. Віппані функціонує Укр. культур. центр. Тут від 2000 проходить щоріч. Укр. фестиваль, у рамках якого зазвичай відбуваються ярмарок, концерти, презентації. 2000 у штаті мешкали 8414 тис. осіб, з них 73 810 українців.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Нью-Джерсі / Б. П. Яценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-73866>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).